

mende Forhandling, Forslag, der i deres store Helhed maa siges at bygge videre paa det Grundlag, der her er lagt. Der er som sagt kommet saa megen Kritik, at man nærmest maa undre sig over, at de paagældende, de, som et enkelt Medlem har kaldt de sagkyndige i denne Sag, i og for sig ikke ønske rokket ved det Grundlag, man her vil bygge videre paa. Jeg skal ikke komme ind paa nogen Udtalelse om, hvad der gav Anledning til, at Lovforslaget i sin Tid blev udarbejdet, men jeg vil gerne have Lov til at sige, at i alt Fald nu maa Formaalet for Lovens Revision rent og skært være Tilvejebringelsen af Jordlodder til Landarbejdere, og at det derfor skal være disses Interesse, man skal tænke paa at gavne ved Lovens Revision.

Der er talt om de „sagkyndige“, som jeg har kaldt de paagældende, hvem denne Lov angaar, Husmændene her i Landet, som i de senere Aar have organiseret sig og derved selvfølgelig med forøget Vægt kunne udtale sig om Lovens Revision. Jeg vil gerne have Lov til at spørge, om disse „sagkyndige“ have organiseret sig paa en saadan Maade, at de kunne kræve nogen Hensyntagen til de Forslag, de have fremsat, og de Tanker, de ere fremkomne med i Anledning af Lovens Revision. Jeg vil dertil for det første sige, at denne Stand, saaledes som den har udviklet og organiseret sig, er noget nyt. At den er kommen til at indtage den Stilling, den indtager, skyldes forskellige Omstændigheder, Tidens Udvikling i det hele taget og specielt Landbrugets Udvikling i Retning af Andelsselskaber. Uden dette Samarbejde mellem Besiddere af Landbrug af alle forskellige Størrelser havde det været umuligt at drive den Slags Jordlodder med Fordel. Ikke lang Tid forud for, at denne Lov begyndte at virke, var det jo nærmest en Skræk at være i Besiddelse af en lille Jordlod, at have et Hus til en Ko, samtidig med at den vedkommende var Landarbejder. Deres Stilling var den Gang saadan, at man plejede at sige, at de arbejdede for andre om Dagen og passede deres eget om Natten — en ikke utræffende Bemærkning. Saaledes som Tiderne have udviklet sig i Almindelighed, og støttet i væsentlig Grad ved dette Lovforslag, ere Forholdene blevne saaledes forandrede,

at man nu anser det for i høj Grad attraktivt at komme til at drive de smaa Lodder i Danmark.

Spørgsmaalet om, hvorvidt man kan tage Hensyn til den Organisation af Husmændene, som er blomstret frem — jeg kan godt bruge det Udtryk —, har Betydning for Bedømmelsen af de Forslag til Lovens Revision, som fra Organisationer af Husmænd ere fremsatte. Jeg har haft Lejlighed til at følge disse Organisationers Bevægelse. Jeg har haft Lejlighed til at kende dem, saaledes som de kom til Verden, og saaledes som de saa ud i første Omgang. Jeg skal ikke nægte, at de kom frem under saadanne Forhold, at man ikke til enhver given Tid har sympatiseret lige stærkt dermed, men det er jo ikke ganske sjældent, at der, naar der rejser sig en ny Bevægelse, paa denne nye Bane kommer en eller anden Fantast, der skal øve sig. Jeg kan dog ikke skønne rettere, end at Husmandsorganisationerne have udviklet sig paa en saadan Maade og haft et saadant Levnedsløb, at man faar stigende Sympati for det Arbejde, der gøres indenfor dem. Jeg ved godt, at de ere voksede noget rask frem, at der undertiden har været noget gejlt ved Væksten, og at de have haft nogle Børnesygdomme; men det er ganske utvivlsomt, at disse Organisationer arbejde paa en saadan Maade, at de ville tiltvinge sig Respekt ogsaa fra andre Stænders Side. Naar de behandle deres Sager paa deres Delegeretmøder, som de kalde „Sendemandsmøder“, vil man nødvendigvis lægge Mærke til, at de arbejde ikke med mindre Sagkundskab end vore Landboforeninger. Man vil lægge Mærke til, i hvilken fremtrædende Grad de interessere sig for Hjemmets Udvikling, for Hjemmets Forhold i det hele taget. Man kan endelig heller ikke undgaa at lægge Mærke til, at det er modne Mænd, der parlamentarisk dygtigt lede og behandle de Spørgsmaal, de i det hele taget give sig af med. Som sagt, fraregnet nogle Fantaster, der temmelig sikkert have misklædt Bevægelsen, mener jeg, man vil kunne sige om dem, at de have Krav paa, at man tager Hensyn til deres Ønsker, fordi de sikkert have udarbejdet disse deres Forslag med Alvor. Deraf følger ikke, at det ikke for nogle af disse Forslags